

Ιστορίες της Αυλής

Βρισκόμαστε στην Κωνσταντινούπολη το 1875. Στίς ημέρες του μεταρρυθμιστή σουλτάνου Αμπντούλ Αζίζ που επιχειρούσε να σώσει την αυτοκρατορία απο την παρακμή και το επερχόμενο τέλος, με εκσυγχρονιστικές μεταρρυθμίσεις, το περίφημο Τανζιμάτ.

Και συναντούσε εννοείται, τις σφοδρές αντιδράσεις των συντηρητικών κύκλων της αυλής.

Γανωτζής, αλοιφιάς στην τοπική διάλεκτο

Διάδοχος του θρόνου ήταν ο ανιψιός του ο Μουράτ, ο επιλεγόμενος "τρελός", για τον οποίο είχαν μαρτυρήσει στον σουλτάνο οτι ζούσε έκλυτο και σπάταλο βίο. Για να τον συνετίσει ο σουλτάνος, του έκοψε τα χρήματα και διέταξε να μην του δανείσει κανείς, επι ποινή θανάτου, ούτε γρόσι.

Ο μόνος που παράκουσε την διαταγή ήταν ένας παράτολμος αλοιφιάς (δηλαδή γανωτζής) που δούλευε στο παλάτι, ο Φώτος ο Αλιγιάννης απο ενα χωριό της Ηπείρου, κοντά στους Φιλιάτες, το Βαβούρι.

Ωσπου μια μέρα ήρθαν νέα απο το χωριό πως κάποιος πολύ δικός του είχε πεθάνει και έπρεπε να γυρίσει. Πήγε λοιπόν στον Μουράτ και του ζήτησε πίσω τα δανεικά για το ταξίδι. Ο Μουράτ φυσικά δεν είχε να τα επιστρέψει και ο γανωτζής δεν μπορούσε να τον μαρτυρήσει και να διαμαρτυρηθεί, αφού αυτός πρώτος θα υφίστατο την σκληρή τιμωρία, και έτσι έμεινε με την υπόσχεση του διαδόχου πως όταν έρθει η ώρα θα τον ανταμείψει γενναιόδωρα και όχι μόνο με χρήματα.

Μόλις είχε ξεκινήσει το ταξίδι της επιστροφής στην Ηπειρο ο Φώτος όταν τον πρόλαβαν τα νέα οτι οι αυλικοί καθαίρεσαν τον Αμπντούλ Αζίζ, τον φυλάκισαν και τον δολοφόνησαν. Στον θρόνο ανέβηκε ο Μουράτ. Γυρίζει πίσω ο γανωτζής και ζητά ακρόαση. Τον συλλαμβάνουν για το θράσος του , τον ρίχνουν στην φυλακή και κάθε φορά που τους παρακαλούσε να τον οδηγήσουν στον πολυχρονεμένο (που απεδείχθη ολιγοχρονεμένος, αφού έμεινε στον θρόνο μόνο 93 ημέρες), τον έδερναν αλύπητα.

Κάποτε μαθαίνει τα νέα ο καινούργιος σουλτάνος και ζητά να του φέρουν τον Φώτο μπροστά του. Του μετρά τα δανεικά στο πενταπλάσιο και όταν ενθουσιασμένος ο Ηπειρώτης ετοιμάζεται να φύγει τον σταματά: Που πάς? Δεν σου είπα θα σε ανταμείψω και με αξίωμα!. Τι αξίωμα Χουνκιάρ λέει ο έχων αυτογνωσία Φώτος. Εγώ είμαι αγράμματος, ούτε την υπογραφή μου δεν ξέρω να βάζω. Δεν έχει σημασία απάντησε ο σουλτάνος. Σε θέλω εδώ, γιατί όλοι στην αυλή θέλουν να με φάνε όπως έκαναν με τον θείο μου και εγώ μόνο σ'εσένα έχω εμπιστοσύνη.

Τρείς μέρες έπλεναν και έτριβαν τον γανωτζή για να φύγει η παιδιόθεν βρώμα κι ύστερα τον έντυσαν με την μεγάλη στολή και τον ανακήρυξαν καΐμακάμη - δηλαδή νομάρχη, κυβερνήτη - της Πόλης. Λίγες μέρες αργότερα πεθαίνει ο Μεγάλος Βεζύρης του Αμπντούλ Αζίζ (δολοφονημένος μάλλον και αυτός) και γίνεται με μεγάλες τιμές η κηδεία. Κατά το έθιμο οι οικείοι του νεκρού , αποχαιρετώντας τον, του ψιθυρίζουν στο αφτί κάτι που θα ήθελαν να μεταφέρει σε αγαπητά η σεβάσματα πρόσωπα τα οποία θα συναντήσει στον άλλο κόσμο.

Ενας αξιωματούχος όταν έρχεται η σειρά του σκύβει, λέει στο αφτί του νεκρού δυό οικογενειακά νέα που θα ήθελε να μεταφερθούν στον νεκρό πατέρα του και προσθέτει: «Κι αν σε ρωτήσει ο Μεγάλος μας Αφέντης πως πάει το δοβλέτι, πές του πως καΐμακάμης στην Πόλη είναι ο Φώτος ο Αλιγιάννης ο αλοιφιάς απο το Μπαμπούρι. Πες του το και θα καταλάβει αυτός».

ΥΓ: Τον αστικό αυτόν μύθο αρέσκετο να διηγείται ο Θεσπρωτός πρ. υπουργός των κυβερνήσεων του Πασόκ Αλέκος Παπαδόπουλος, ιδιαίτερα σε περιόδους πολιτικών κρίσεων, έκπτωσης των πολιτικών ηθών, απαξίωσης της πολιτικής και του κοινοβουλευτισμού, βλέπε βρώμικο 89, πρώτη φορά αριστερά κλπ.